

Návrh na zmenu predsedu slovenskej časti Slovensko-poľskej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu, predsedu slovenskej časti Medzivládnej slovensko-maďarskej zmiešanej komisie pre cezhraničnú spoluprácu, predsedu slovenskej časti Slovensko-ukrajinskej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu a predsedu slovenskej časti Slovensko-českej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu

Vláda Slovenskej republiky uznesením č. 26 z 20. januára 1998 schválila návrh na pristúpenie k Európskemu rámcovému dohovoru o cezhraničnej spolupráci medzi územnými celkami alebo orgánmi (ďalej len „Dohovor“) a k Doplnkovému protokolu k Dohovoru a následne uznesením vlády Slovenskej republiky č. 72 z 27. januára 1999 správu o podpise Dohovoru a Doplnkového protokolu k Dohovoru. Zároveň vláda Slovenskej republiky uvedeným uznesením poverila ministra vnútra Slovenskej republiky zabezpečiť v spolupráci s ministrom zahraničných vecí Slovenskej republiky vykonanie opatrení vyplývajúcich z ratifikácie Dohovoru a Doplnkového protokolu po nadobudnutí ich platnosti pre Slovenskú republiku a pripraviť návrh dohôd s vládami Rakúska, Ukrajiny, Maďarskej republiky a Českej republiky o cezhraničnej spolupráci medzi regiónmi a ich orgánmi. Podľa oznámenia Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 44/1995 Z. z. o uzavretí dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Poľskej republiky o cezhraničnej spolupráci uverejneného v čiastke 18/1995 Zbierky zákonov Slovenskej republiky bola dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Poľskej republiky o cezhraničnej spolupráci bola podpísaná dňa 18. augusta 1994 vo Varšave a nadobudla platnosť dňom výmeny diplomatických nót, t. j. 19. januára 1995 na základe článku 11 ods. 1 predmetnej dohody. S Rakúskom má Slovenská republika, namiesto dohody, uzatvorenú Rámcovú zmluvu medzi Slovenskou republikou a Rakúskou republikou o cezhraničnej spolupráci medzi územnými celkami alebo orgánmi uzavretú 25. októbra 2003 s platnosťou od 1. septembra 2004.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky vytvorilo medzinárodnými zmluvami a dohodami uzatvorenými so všetkými susediacimi krajinami právny rámec na uskutočňovanie cezhraničnej spolupráce a podľa uznesení vlády Slovenskej republiky zodpovedá za zabezpečenie ich vykonávania prostredníctvom medzivládnych komisií pre cezhraničnú spoluprácu. Medzivládne komisie vykonávajú svoju činnosť v súlade s medzinárodnými dohodami, štatútmi a vnútornou legislatívou zúčastnených strán. Zloženie komisií je v kompetencii zúčastnených strán v súlade s ich vnútorným právnym poriadkom a formuje sa na základe paritného zastúpenia. Komisiám spolu predsedajú predsedovia ich národných častí, menovaní vládou Slovenskej republiky a vládou príslušnej zmluvnej strany. Predsedovia národných častí reprezentujú komisie v rozsahu ich kompetencií a v súlade s vnútorným právnym poriadkom svojho štátu vymenúvajú svojich zástupcov (podpredsedov), vedúcich jednotlivých pracovných skupín, výkonného tajomníka a jej členov. O personálnych zmenách v zložení komisií sa predsedovia komisie navzájom priebežne informujú. Pre riešenie konkrétnych problémov v jednotlivých oblastiach cezhraničnej spolupráce majú komisie právo utvárať pracovné skupiny. Zo zasadnutí jednotlivých komisií sa vypracováva protokol podpísaný predsedami komisií.

Slovensko-poľská medzivládna komisia pre cezhraničnú spoluprácu bola vytvorená na základe článku 7 Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Poľskej republiky o cezhraničnej spolupráci uzavretej 18. augusta 1994 s platnosťou od 19. januára 1995, ako aj uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 464 z 2. júla 1996.

Úlohou komisie je vytyčovať všeobecné smery a vytvárať základné predpoklady rozvoja cezhraničnej spolupráce, predkladať kompetentným orgánom oboch štátov návrhy v tejto oblasti, vypracúvať spoločné pracovné programy, zamerané na rozvoj spolupráce medzi kompetentnými orgánmi Slovenskej republiky a Poľskej republiky, zabezpečovať ich súlad s medzivládnu dohodou a koordinovať cezhraničnú spoluprácu.

Komisia pozostáva z dvoch národných častí, slovenskej a poľskej, ktoré sa utvárajú na základe paritného zastúpenia. Zasadnutia komisie sa uskutočňujú podľa potreby, po vzájomnej dohode najmenej raz ročne, a to striedavo na území Slovenskej republiky a Poľskej republiky. Na riešenie konkrétnych problémov v jednotlivých oblastiach cezhraničnej spolupráce má komisia vytvorených 7 pracovných skupín (pre cezhraničnú dopravu, pre hospodársku spoluprácu, pre ochranu životného prostredia a lesné hospodárstvo, pre prihraničnú spoluprácu územných samospráv a územné plánovanie, pre prácu a sociálnu politiku, pre spoluprácu a vzájomnú pomoc pri katastrofách a živelných pohromách alebo iných závažných nehodách, pre ochranu zdravia a zdravotnícku záchrannú službu). Z pôvodných 10 pracovných skupín ustanovených na prvom zasadnutí komisie boli v priebehu rokov niektoré pracovné skupiny menené a niektoré zrušené (pre vzdelávanie a výmenu mládeže, pre pôdohospodárstvo a výživu, pre kultúru a pre územné plánovanie a výstavbu, ktorej činnosť bola zaradená do pracovnej skupiny pre prihraničnú spoluprácu územných samospráv). Činnosť pracovnej skupiny pre ochranu zdravia a zdravotnícku záchrannú službu je od roku 2015 pozastavená a bude obnovená v momente objavenia sa tém, ktoré by mohli byť predmetom jej prác.

Medzivládna slovensko-maďarská zmiešaná komisia pre cezhraničnú spoluprácu bola vytvorená na základe článku 8 Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarskej republiky o cezhraničnej spolupráci medzi územnými celkami alebo orgánmi uzavretej 23. apríla 2001 s platnosťou od 28. októbra 2001. Cezhraničná spolupráca sa zameriava najmä na rozvoj obcí a rozvoj regiónov v prihraničných oblastiach, vytváranie pohraničných podnikateľských zón, priemyselných parkov, euroregiónov a podporu ich rozvoja. V súlade s dohodou sa spolupráca sústreďuje aj na rozvoj dopravnej infraštruktúry, ochranu a tvorbu životného prostredia, rozvoj poľnohospodárstva, cestovného ruchu, zdravotníctva, školstva, kultúry, voľného času, športu, zamestnanosti, rozvoj výučby v jazyku príslušníkov národnostných menšín a vzájomnú spoluprácu v prípade katastrof.

Komisia pozostáva z dvoch národných častí, slovenskej a maďarskej, utvorenej na základe parity zo slovenskej a maďarskej strany. Zasadnutia komisie sa podľa dohody uskutočňujú dvakrát ročne, a to striedavo na území Slovenskej republiky a Maďarska. Zasadnutia komisie sa od roku 2014 neuskutočnili z dôvodu politických zmien na maďarskej strane a tiež z dôvodu v súčasnosti prebiehajúceho prehodnotenia všetkých Slovensko-maďarských komisií.

Slovensko-česká medzivládna komisia pre cezhraničnú spoluprácu bola vytvorená 5. marca 2002 na základe článku 8 Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Českej republiky o cezhraničnej spolupráci, ktorá bola uzavretá 2. novembra 2000 s platnosťou od 19. januára 2001. Úlohou medzivládnej komisie je ustanovenie všeobecných smerov a foriem rozvoja cezhraničnej spolupráce, s cieľom koordinovať jej programy, vypracúvať odporúčania na základe rozhodnutí spoločných koordinačných orgánov na regionálnej a miestnej úrovni a skúmať sporné otázky, sťažujúce túto spoluprácu.

Komisia pozostáva z dvoch národných častí, slovenskej a českej, utvorenej na základe paritného zastúpenia zo slovenskej a českej strany. Zasadnutia komisie sa uskutočňujú podľa potreby, po vzájomnej dohode najmenej raz ročne, a to striedavo na území Slovenskej republiky a Českej republiky. Témami, ktorými sa predmetná komisia na svojich zasadnutiach zaoberá sú predovšetkým krízový manažment, civilná ochrana, integrovaný záchranný systém, čerpanie finančných prostriedkov z Európskej únie, územné plánovanie a spolupráca v rámci programu Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika.

Slovensko-ukrajinská medzivládna komisia pre cezhraničnú spoluprácu vznikla počas prvého zasadnutia v dňoch 6. – 7. mája 2004 pretransformovaním Slovensko – ukrajinskej Pracovnej skupiny pre cezhraničnú spoluprácu, ktorá svoju činnosť rozvíjala v súlade s Ustanovením o postupe prác Medzivládnej komisie pre obchodno-hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou. Slovensko – ukrajinská medzivládna komisia pre cezhraničnú spoluprácu bola vytvorená v súlade s čl. 7 Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a Kabinetom ministrov Ukrajiny o cezhraničnej spolupráci uzavretou 5. decembra 2000, s platnosťou od 29. januára 2001 a Protokolom z 2. zasadnutia Slovensko-ukrajinskej pracovnej skupiny pre cezhraničnú spoluprácu z 12. decembra 2003. Komisia v prebiehajúcich procesoch spoločenských, ekonomických a sociálnych reforiem na Ukrajine prikladá mimoriadny význam cezhraničnej spolupráci, ktorá prispieva k ďalšiemu rozvoju vzájomných Slovensko – ukrajinských vzťahov a podpore dobrých susedských vzťahov.

Komisia pozostáva z dvoch národných častí, slovenskej a ukrajinskej, utvorenej na základe parity zo slovenskej a ukrajinskej strany. Zasadnutia komisie sa podľa dohody uskutočňujú dvakrát ročne, striedavo na území Slovenskej republiky a Ukrajiny. Od roku 2019 sa neuskutočnili zasadnutia tejto komisie v dôsledku pandémie a následnej vojny na Ukrajine.

Od roku 2020 na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 685 z 28. októbra 2020 zastával funkciu predsedu slovenskej časti Slovensko-poľskej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu a predsedu slovenskej časti Medzivládnej slovensko-maďarskej zmiešanej komisie pre cezhraničnú spoluprácu Vendelín Leitner, štátny tajomník Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 328 z 18. mája 2022 bol vymenovaný Tomáš Oparty, štátny tajomník Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, do funkcie predsedu slovenskej časti Slovensko-ukrajinskej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu a predsedu slovenskej časti Slovensko-českej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu, ktorý paralelne vykonával funkciu štátneho tajomníka Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 92 zo 14. februára 2024 bola do funkcie predsedníčky slovenskej časti Slovensko-poľskej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu, predsedníčky slovenskej časti Medzivládnej slovensko-maďarskej zmiešanej komisie pre cezhraničnú spoluprácu, predsedníčky slovenskej časti Slovensko-ukrajinskej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu a predsedníčky slovenskej časti Slovensko-českej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu vymenovaná Lucia Kurilovská, ktorá súčasne zastáva funkciu štátnej tajomníčky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Na základe dohody medzi Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, sa navrhuje vláde Slovenskej republiky odvolať Luciu Kurilovskú, štátnu tajomníčku Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, z funkcie predsedníčky slovenskej časti Slovensko-poľskej medzivládnej

komisie pre cezhraničnú spoluprácu, predsedníčky slovenskej časti Medzivládnej slovensko-maďarskej zmiešanej komisie pre cezhraničnú spoluprácu, predsedníčky slovenskej časti Slovensko-ukrajinskej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu a predsedníčky slovenskej časti Slovensko-českej medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu a vymenovať Michala Kaliňáka, štátneho tajomníka Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, do funkcie predsedu vyššie uvedených komisií pre cezhraničnú spoluprácu.

Michal Kaliňák bol vymenovaný do funkcie štátneho tajomníka Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky 25. októbra 2023 uznesením vlády Slovenskej republiky č. 560 z 25. októbra 2023.

Dôvodom tejto personálnej zmeny je posilnenie úloh Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky vyplývajúcich zo zákona č. 201/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony súvisiacich s prechodom agendy politiky mestského rozvoja z Ministerstva dopravy Slovenskej republiky na Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky a zároveň súvisiacich s aktivitami Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, ktoré sa týkajú koordinovaného rozvoja územia a európskej iniciatívy na vznik cezhraničných funkčných území, ako aj koordinovaného rozvoja prihraničných regiónov a podpory rozvoja cezhraničných funkčných území.

Činnosť všetkých komisií možno hodnotiť pozitívne, keďže splňajú svoj hlavný cieľ, ktorým je podporovať aktivity zamerané na vytváranie podmienok pre rozvoj spolupráce medzi obyvateľmi, územnými samosprávami a zainteresovanými inštitúciami s cieľom rozvoja prihraničného územia.

Komisie zároveň vytvárajú platformu pre všetkých aktérov cezhraničnej spolupráce na výmenu skúseností a príkladov dobrej praxe, umožňujú identifikovať prekážky brániace rozvoju cezhraničnej spolupráce a vo forme adresovania konkrétnych odporúčaní príslušným orgánom prispievať k ich odstráneniu.

Prínosom koordinovaného prístupu budú pozitívne dopady na utužovanie vzájomných dobrých vzťahov, šírenie príkladov dobrej praxe, transfer know-how a využitie ponúkaných investičných príležitostí v regiónoch, a tiež vytvorenie efektívnej komunikačnej platformy s pozitívnymi dopadmi na sociálno-ekonomické atribúty.

Prostredníctvom komplexne manažovaných aktivít na úrovni jednotlivých komisií, Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky vytvorí štandardizovaný rámec na plnenie ambícií Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2023 - 2027 a oprávnených požiadaviek z hľadiska podpory využitia prihraničného potenciálu.